

נחלתנו

ידיעון שבועי של מכון "נחלת צבי"

ב"ה,
פרשת דברים תשע"ג
[כ']

מי יודע ומי יכיר ? !

[א]

בספה"ק "עבודת ישראל" מהמגיד הקדוש רבי ישראל מקאזניץ זי"ע, בפרשתנו (דברים) עה"פ אחרי הכתו את עוג מלך הבשן וגו' (בסוף המאמר) כתב וז"ל: "...וכן היה סיחון ועוג לפני ארץ הקדושה למגן ומחסה על הכנעני ושבע עממין, כדי שלא נוכל לכבוש ארץ הקדושה, וזה היה גבורת משה רבינו ע"ה שלחם עמהם והכניעם. והנה המלאכים הממונים וכו', וכמוהם זה לעומת זה בקליפה היו סיחון בנוקבא, ועוג בדכורא. כי הוא היה מלך ה"בשן" – כי שמו מרמז כמו שכתב החסיד המפורסם מורנו משה, בש"ן [ר"ת] ב'יון ש'ערי ב'ינה דקליפה, ומשם היה שרשו. וכו' ע"ש.

מי יודע ומי יכיר ? על מי הכוונה - "החסיד המפורסם מורנו משה". [מאת שמעון צ.]

[ב]

נפלא מאוד מה שחקרתם (בעלון האחרון – י"ט) על הרה"ק רבי מרדכי ברי פנחס, שהיה ערב קבלן בנוסח התנאים, מי הוא זה?

האם ידוע מי הם העדים החותמים על השטר תנאים זה? ה"ה: א. נאום פרץ בן אליעזר שמש דבית המדרש של רבינו הקדוש [מלובלין] - מי הוא? ב. ונאום הק' אברהם בהמנוח מוה' בנימין וואלף זללה"ה מי הוא? במשפחת ויינשטוק יש מסורת שהם בא"ב מרבי "אברהם בהמנוח בנימין וואלף" הנ"ל שחתם כעד, שהוא דוד או גיסו של הרב בעל "מאור ושמש" זי"ע. האם ידוע לכם פרטים אודותיהם. [נתקבל מאת הרב יהודה אריה סאפרין]

*

הידעת ?

הרה"ק רבי נחמן [ב"ר יהושע] מקאסוב זי"ע
נלב"ע ז' מנחם אב תק"א

הרה"ק רבי נחמן מקאסוב זי"ע היה מהמאורות הגדולים אריות שבחבורת קדישתא, מראשוני וגדולי תלמידי הבעש"ט הק' שהתקשר אליו בתחילת התייסדות החסידות יחד עם הרה"ק – רבי משה מקיטוב, רבי נחמן מהורודענקא, רבי אברהם גרשון מקיטוב, רבי יהודא לייב פיסטינר מקאלאמייא זי"ע ועוד כמה יחידים שרובם ככולם היו מגדולי חכמי הקלויז המפורסם שבבראד.

הרה"ק רבי נחמן מקאסוב זי"ע היה אחד מאלו המיוחדים שבחבורה קדושה זו, אף שנסתלק ממש בתחילת תקופה זו – בשנת תק"א, בכל זאת תורתו שיטתו ודרכו בקודש נשתמרו לדורי דורות, הודות לבני גילו שהנציחו אותו בספריהם הקדושים, כגון: "תורי זהב" מרבי בנימין מזאלאזיץ זי"ע, "גנזי יוסף" מרבי יוסף אב"ד אלעסק, "רב פנינים מאירת עינים" מרבי מאיר תאומים מלבוב, "משמרת הקודש" מרבי משה מסטינאב, "תפארת עוזיאל" מרבי עוזיאל מייזליש, "מאור עינים" מרבי מנחם נחום מטשערנוביל, "עמוד

העבודה" מרבי ברוך מקאסוב, ובפרט רעו וידידו האהוב הכהן הגדול הרה"ק רבי יעקב יוסף מפולנאה זי"ע בספרו "תולדות יעקב יוסף" ובשאר ספריו הקדושים ("בן פורת יוסף", "צפנת פענח" ו"כתונת פסים") שמזכירו עשרות פעמים. מקודם ישב הרה"ק רבי נחמן זי"ע הנ"ל בעיר לודמיר "בנה שם ביהמ"ד על המים ממש, והמרחץ היה סמוך לבית מדרשו" (שבחי בעש"ט), אח"כ התיישב בעיר קאסוב, אשר על שמה נתפרסם עד היום. הרה"ק רבי נחמן זי"ע לא האריך ימים ר"ל, ונפטר בערך כבן ארבעים שנה (אמרי פנחס), וידוע הסיפור הנפלא באריכות, כי בשנת תקי"ז בעת עליית הנשמה הנפלאה של מרן הבעש"ט הק' זי"ע ראה את הרה"ק רבי נחמן מקאסוב זי"ע בהיכל קדשו בגנז"מ וכל המשך הסיפור באריכות.

ואלו הם הפרטים האישיים עליו שנתגלו בשנים האחרונים, – מנז"כ בעיר מעזריטש, המצבה הייתה בנויה מעץ כסגנון מצבת הבעש"ט העתיקה במעזבז (לצערנו המצבה נחרבה), וז"ל המצבה: פ"נ / הרב הגאון המאור / בוצינא קדישא אספקלריא המאירה / מורינו ר' נחמן בהמנוח מורנו ר' יהושע זללה"ה / נפטר זי"ן ימים לחודש [מנח"ס אב תק"א לפ"ק – ע"כ].

מובא בכתבי הגה"ח רבי יוסף לעוונישטיין מסעראצק זצ"ל (מודפס בקובץ "נחלת צבי" גליון י"ד עמוד קע"ב אות ג') – וז"ל: הרה"ק ר' נחמן מקאסוב, הביאו דודי זקניי הרה"ק מאפטא בס' אוהב ישראל (פרי תולדות עה"פ ורבקה אמרה ליעקב בנה לאמר). ואחיו הרבי יעקב מקאברין, אבי הרה"ק מ' אהרן מקארלין – עכ"ל. כלומר שהרה"ק רבי נחמן מקאסוב זי"ע היה דודו של הרה"ק רבי אהרן הגדול מקארלין. הדבר הוא חידוש גדול בלתי ידוע כלל בתולדות החסידות ואף בקארלין.

כפי שידוע ומפורסם אביו של הרה"ק רבי אהרן הגדול מקארלין היה נקרא רבי יעקב מקארלין, שבא מעיר יאנווה, ובמפקד שנת תקכ"ב בקארלין, נזכר שגר סמוך לביהמ"ד. ידוע שרבי יעקב הנ"ל היה לו עוד בן בשם רבי משה מקאברין (אחיו של רבי אהרן הגדול) שנטמן בלודמיר קרוב ונראה לרבו הרה"ק רבי שלמה מקארלין זי"ע. לפי כת"י הנ"ל, שנקרא (גם) רבי יעקב מקאברין, א"כ מובן למה בנו רבי משה "נקרא מקאברין" – כנראה ששם נולד ו/או נתגדל, וגם נודע לנו שם סבו של הרה"ק רבי אהרן הגדול זי"ע – שהוא רבי יהושע, כיון שהיה אחיו של הרה"ק רבי נחמן מקאסוב זי"ע, שלפי נוסח מצבתו היה שם אביו – רבי יהושע.

[יש להעיר – כיון שהרה"ק רבי נחמן מקאסוב זי"ע שישב מקודם בעיר לודמיר (עיין שבחי בעש"ט הנ"ל) ונקבר במעזריטש, ואחיו רבי יעקב גר בקארלין או קאברין – א"כ אולי הוא (רבי נחמן) בכלל לא שייך לעיירה קאסוב שבגליציה (כמו הרה"ק רבי מנחם מענדל מקאסוב בעל אהבת שלום זי"ע והרה"ק רבי ברוך מקאסוב זי"ע בעל עמוד העבודה), רק הוא מעיר קאסוב שעל יד מדינת ליטא, שהוא סמוך ונראה לקארלין וקאברין ואפילו למעזריטש יותר קרוב, מאשר קאסוב שבגליציה, (ידוע שגם בליטא יש עיירה קאסוב, גם החזון איש זצ"ל היה מעיר קאסובא שבליטא), – כל זה הוא השערה בעלמא בלי יסוד, בסיס וראיה, כי מצד שני אנו רואים שאלו שהתקשרו למרן הבעש"ט הק' זי"ע בראשית דרכו היו יותר מאזור קיטוב, הורודענקא, קאלאמייא, קאסוב וכו'.

עיין בספרי "תורת החסידים הראשונים" – ספר "משנת חסידים" מערכת א' – "אמרי נחמני" (עמוד רצ"ז – ש"י) שבו נאסף כל אמרותיו של הרה"ק רבי נחמן מקאסוב זי"ע, ועיין גם ב"נחלת צבי" קובץ י"ח – כסליו תשע"א (עמוד קמ"א – קמ"ג).